

**‘Quickscan ecologisch onderzoek
bedrijventerrein Melmerpark, Kampen’**

*Inventarisatie, beoordeling en advies tegen
het licht van de vigerende natuurwetgeving*

– EINDRAPPORT 12 december 2006 –

COLOFON

Titel: **'Quickscan ecologisch onderzoek bedrijventerrein Melmerpark, Kampen'**

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 06338

Status: Eindrapport

Datum: 12 december 2006

Auteur: Ing. P.M. van den Brandhof

Veldonderzoek: Ing. M. Wallink

Redactie: Drs. E. de Vries

Opdrachtgever: Gemeente Kampen

Contactpersoon: dhr. M. Sportel

EcoGroen Advies BV

Postbus 625

8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2006)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Brandhof, P.M. van den (2006). Quickscan ecologisch onderzoek bedrijventerrein Melmerpark, Kampen; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 06-338. EcoGroen Advies, Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie	1
1.3	Algemene opzet	2
2	Gebiedsgericht natuurbeleid	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Structuurschema Groene Ruimte	4
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	6
3.1	Methode	6
3.2	Flora	6
3.3	Zoogdieren	7
3.4	Broedvogels	8
3.5	Amfibieën en reptielen	9
3.6	Vissen	10
3.7	Ongewervelden	10
4	Geraadpleegde bronnen	11

Bijlagen

I	Inventarisatiekaart Beschermde vissoorten
II	Soortenlijst
III	Wettelijk kader

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding en doelstelling

In verband met plannen voor de realisatie van een bedrijventerrein aan de westzijde van Kampen is, in opdracht van de gemeente Kampen, een ecologisch onderzoek uitgevoerd door Ecogroen Advies. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

Het onderzoek is gebaseerd op een éénmalig veldbezoek op 24 oktober 2006 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Op basis van de ligging en aard van de ruimtelijke ingrepen kan geconcludeerd worden dat deze geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Habitatrichtlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden, Beschermde Natuurmonumenten, PEHS of specifieke natuurwaarden buiten de PEHS.

Aangetroffen en te verwachten soorten

Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Kampen en bestaat hoofdzakelijk uit ruigte, waterpartijen, een enkele lage bosschage en bomen.

- In het plangebied is de laag-beschermde Zwanebloem aangetroffen. Overige beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten;
- Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken binnen het plangebied. Wel vormt het plangebied mogelijk beperkt foerageergebied voor soorten als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Opgaande beplanting die een onmisbare vliegroute van vleermuizen kan vormen ontbreekt. Wel gebruiken Meervleermuis en Watervleermuis de waterpartijen in het gebied mogelijk als vliegroute en/of foerageergebied.;
- Verspreid in het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, licht beschermde zoogdiersoorten aangetoond of te verwachten. Geschikt leefgebied voor de strikt beschermde Waterspitsmuis ontbreekt binnen het plangebied;
- In het plangebied zijn broedvogels als Wilde eend, Waterhoen, Scholekster, Kleine karekiet, Bosrietzanger, Houtduif en Vink te verwachten;
- De laag beschermde amfibieënsoorten Meerkikker, Bastaardkikker, Kleine watersalamander, Bruine kikker en Gewone pad zijn in het plangebied aangetroffen/ te verwachten.
- In de waterpartijen in het gebied zijn de strikt beschermde Kleine modderkruiper (FF-Tabel 2) en Bittervoorn (FF-Tabel 3) aangetroffen;
- Er zijn geen beschermde ongewervelden of reptielen aangetoond of te verwachten.

Ontheffing en compenserende en mitigerende maatregelen

- Voor Zwanebloem geldt een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het aanvragen van een ontheffing en het nemen van mitigerende maatregelen is ten aanzien van flora niet aan de orde;
- Verstoring van broedvogels **dient** te allen tijde voorkomen te worden. Het verwijderen van beplanting en het bouwrijp maken van het gebied moet dan ook buiten het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt voor de meeste soorten globaal van 15 maart tot 15 juli, hoewel dit geen harde datumgrenzen zijn. De realisatie van het plan hoeft in deze situatie niet perse buiten de periode 15 maart tot 15 juli plaats te vinden op voorwaarde dat er geen (tijdelijke) broedgelegenheid ontstaat en de werkzaamheden voor 15 maart worden opgestart;
- Wanneer het watermilieu of de oeverzone van de wateren in het plangebied wordt aangetast is het aanvragen van een **ontheffing** ten aanzien van Bittervoorn en Kleine modderkruiper noodzakelijk;
- Voor de in het plangebied voorkomende kleine landzoogdieren en amfibieën geldt automatisch vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Om schade aan kleine zoogdieren te minimaliseren is het wenselijk – indien de planning van activiteiten dit toelaat – het bouwrijp maken van het plangebied zoveel mogelijk uit te voeren in de periode augustus-februari, waarbij de maanden september en oktober de voorkeur hebben. In deze periode zijn ook amfibieën relatief weinig kwetsbaar.

Suggestie

- Aangezien in de omgeving van het plangebied Rugstreeppad voorkomt wordt sterk aanbevolen te voorkomen dat in de periode april-oktober (tijdelijke) ondiepe wateren aanwezig zijn. Op deze wijze kan worden voorkomen dat deze strikt beschermde soort zich in het plangebied vestigt.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

De gemeente Kampen heeft EcoGroen Advies BV verzocht een ecologisch onderzoek uit te voeren ten behoeve van de realisatie van bedrijventerrein "Melmerpark" ten westen van Kampen.

In verband met de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet en de thans geldende Natuurbeschermingswet 1998, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

In het voorliggende onderzoek worden, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, de consequenties in beeld gebracht van de ruimtelijke ingrepen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

1.2 Situatie

Begrenzing van het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Kampen en wordt aan de oostzijde begrensd door de constructieweg en aan de westzijde door de N50. De zuidgrens wordt gevormd door de Flevoweg. Het terrein is zeer open en slechts in beperkte mate begroeid met pionierssoorten. In het plangebied liggen enkele relatief brede waterpartijen. Bebouwing is uitsluitend aanwezig in de vorm van een informatiecentrum dat bestaat uit twee bouwketen. Opgaande beplanting is beperkt tot een bomenrij langs de constructieweg. Aan de zuidzijde van het plangebied is een lage bosschage aanwezig.

De ligging van het plangebied is in figuur 1 globaal weergegeven.

Figuur 1: Luchtfoto met rood omlijnd de begrenzing van het plangebied (Bron: Google Earth)

Beoogde ontwikkeling

Het voornemen is om in het plangebied een bedrijventerrein te realiseren. De bomenrij langs de Constructieweg wordt hierbij naar verwachting gehandhaafd. De waterpartijen in het plangebied worden eveneens opgenomen in het ontwerp. Wel is het mogelijk dat bepaalde werkzaamheden betrekking hebben op deze wateren zoals de realisatie van een terras.

1.3 Algemene opzet

Voorliggende quickscan is gebaseerd op een eenmalig locatiebezoek (24 oktober jl.), beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens (zie Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de te verwachten effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om aan de zorgplicht te voldoen en eventueel tot een ontheffingsverlening annex artikel 75 van de Flora- en faunawet te kunnen komen.

2 GEBIEDSGERICHT NATUURBELEID

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin opgenomen de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- Structuurschema Groene Ruimte, in streekplannen uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten. Dit wordt ook wel 'externe werking' genoemd.

In dit hoofdstuk wordt nagegaan welk gebiedsgericht natuurbeleid uitwerking heeft op het plangebied.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming geregeld van Natura 2000- gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Binnen de Natuurbeschermingswet wordt nog altijd onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën beschermde natuurgebieden te weten: Vogelrichtlijngebieden, Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

Europese Habitatrichtlijngebieden

In de directe nabijheid van het plangebied bevinden zich geen Habitatrichtlijngebieden. Het dichtst bijzijnde Habitatrichtlijngebied is 'Ijsseluiterwaarden', gelegen aan de oostzijde van Kampen. De afstand tot dit gebied is ca. 1500 meter.

Het gebied kwalificeert zich voor een aantal vis- en amfibieënsoorten als Kamsalamander, Bittervoorn, Rivierdonderpad, Kleine en Grote modderkruiper. Daarnaast kwalificeert het gebied zich voor twee typen vochtige bossen, schrale hooilanden, zomen met riet en ruigte, slikoevers langs rivieren, laaglandrivieren met een specifieke watervegetatie en droge rivierduinen.

De waterpartijen aan de westrand van het plangebied waarin Bittervoorn en Kleine modderkruiper is aangetroffen (Hoofdstuk 3) staan indirect in verbinding met de uiterwaarden van de IJssel. Derhalve is sprake van een ecologische relatie met dit gebied. Aangezien de waterpartijen worden ingepast in het ontwerp zijn negatieve effecten als gevolg van het verdwijnen van leefgebied van Bittervoorn en Kleine modderkruiper niet aan de orde. Wel kunnen bij de realisatie van een terras in deze waterpartijen en/of het uitvoeren van kleinschalige werkzaamheden aan deze wateren individuen van deze soorten geschaad worden. Effecten op populatieniveau –en daarmee effecten op de instandhoudingsdoelen van het Habitatrichtlijngebied- zijn gezien de aard van deze ingrepen echter niet te verwachten.

→ *Gezien de aard van de ingreep, de afstand tot Habitatrichtlijngebied "Ijsseluiterwaarden" en de ligging van barrières zoals de bestaande bebouwing*

van Kampen en de N-50, kan gesteld worden dat er geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het habitatrichtlijngebied te verwachten zijn.

Europese Vogelrichtlijngebieden

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Vogelrichtlijngebieden. Het dichtst bij gelegen is Vogelrichtlijngebied 'Ijssel', op een afstand van ca. 1500 meter van het plangebied.

Het vogelrichtlijngebied is van groot belang als broed-, foerageer-, overwinterings- en rustgebied in de trekzone van vogelsoorten en kwalificeert zich vanwege Kleine zwaan, Kolgans, Smient, Slobeend, Meerkoet, Grutto, Wilde zwaan, Reuzenstern, Kwartelkoning (broedend) en Ijssvogel (broedend). Als belangrijk foerageergebied voor deze vogelsoorten wordt aangetast – ook al ligt het buiten de begrenzing van het vogelrichtlijngebied – kan er sprake zijn van een externe werking met negatieve effecten.

- *De planlocatie is niet van belang als leefgebied voor genoemde soorten. Ook een eventuele uitstralende werking is gezien de afstand, geïsoleerde ligging en ligging van barrières niet aan de orde. Negatieve effecten op Vogelrichtlijngebied 'Ijssel' zijn dan ook niet te verwachten.*

Beschermde Natuurmonumenten

Beschermde Natuurmonument 'Vossemeer' is het dichtst bijzijnde Beschermde Natuurmonument, gelegen op een afstand van ca. 2000 meter afstand van het plangebied en bestaat uit een uitgestrekt zoetwatermeer, zand- en modderbanken en moerasvegetatie.

- *Gezien de grote afstand tot dit gebied en de ligging van barrières zoals de N50 zullen de beschermde waarden van dit gebied niet aangetast worden als gevolg van de realisatie van het bedrijventerrein.*

2.3 Structuurschema Groene Ruimte

Het structuurschema Groene Ruimte (SGR) is één van de structuurschema's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling is de Ecologische Hoofdstructuur in het leven geroepen en worden ganzen-foerageergebied en weidevogelgebied aangewezen.

Het SGR is een zogeheten planologische kernbeslissing (PKB). Het Rijk verwacht dat provincies en gemeenten het SGR laten doorwerken in hun ruimtelijke plannen, zoals het streekplan en het bestemmingsplan.

Provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS)

Het plangebied ligt ca. 1500 meter ten westen van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. De EHS bestaat hier uit de uiterwaarden langs de IJssel.

- *Gezien de afstand en ligging van barrières zal de realisatie van het bedrijventerrein het functioneren van de EHS niet aantasten.*

Natuur buiten de EHS

Het plangebied behoort volgens het Groenloket Overijssel niet tot 'weidevogelgebied' en 'ganzengebied en/of gebied voor andere wintergasten'. Gezien de besloten ligging tussen o.a. de N50 en bebouwing van Kampen is het plangebied bovendien niet van belang voor betreffende soorten.

- *Een aantasting van in het provinciaal beleid als zodanig aangemerkt 'weidevogelgebied' of 'ganzengebied en/of gebied voor andere wintergasten'*

– belangrijke natuurwaarden buiten de EHS – is niet aan de orde.

3 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

3.1 Methode

Het onderzoek is gebaseerd op een eenmalig veldbezoek uitgevoerd op 24 oktober 2006. Tijdens dit veldonderzoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaardere beschermde soorten (Tabel 2 en 3) die ontheffingsplichtig zijn. Voor zover mogelijk zijn de volgende soortgroepen geïnventariseerd: hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie “geraadpleegde bronnen”) en ‘expert judgement’ een uitspraak gedaan over de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Hieronder worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het onderzoeksgebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten zijn. De relevante soorten worden in de onderstaande paragrafen kort toegelicht. Een soortenlijst is opgenomen in Bijlage II. Een toelichting op de beschermingsstatus is gegeven in Bijlage III.

Natuurloket

Op de website van het Natuurloket (www.natuurloket.nl) is globale informatie te verkrijgen over de aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten per kilometerhok. Per onderzochte soortgroep wordt het aantal soorten vermeld dat bedreigd is (Rode Lijst) of beschermd is, waarbij ook onderscheid is gemaakt naar verschillende beschermingsregimes.

De kilometerhokken waarin het plangebied gelegen is (X188/ Y507 en X188/ Y508) zijn voor een deel van de soortgroepen goed onderzocht.

Uit de groep flora wordt melding gemaakt van het voorkomen van een tweetal soorten die laag beschermd zijn (Tabel 1). Strikter beschermde vaatplanten van tabel 2/3 zijn niet bekend. Daarnaast is één Rode Lijstsoort bekend. Behalve een groot aantal strikt beschermde broed- en watervogels – alle vogels zijn strikt beschermd – wordt geen melding gemaakt van beschermde soorten.

3.2 Flora

In het plangebied is uitsluitend de laag-beschermd Zwanenbloem (FF-tabel 1) aangetroffen in alle waterpartijen aan de randen van het plangebied. Overige beschermde of bedreigde (Rode Lijst) plantensoorten zijn niet aangetroffen.

In plangebied zijn alleen relatief algemene plantensoorten aangetroffen als Zilver schoon, Smalle weegbree, Smeewortel, Schapegras, Rode klaver, Bijvoet, Koolzaad, en Klein hoefblad. Deze soortensamenstelling is indicatief voor enigszins verstoorde omstandigheden (pioniersmilieu).

In de watergangen zijn naast de laag-beschermd Zwanenbloem soorten als Pijlkruid, Drijvend fonteinkruid, Smalle waterpest, Moerasvergeet-me-nietje en Beekpunge aangetroffen. In de oeverzone zijn soorten als Pitrus, Riet, Liesgras, Echte valerian en Grote waterweegbree aanwezig.

Beschermd en bedreigde plantensoorten zijn m.u.v. van Zwanenbloem niet aangetroffen en op basis van de aangetroffen soortensamenstelling en de terreingesteldheid ook niet te verwachten. Voor Zwanenbloem geldt een

vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en hoeft derhalve geen ontheffing te worden aangevraagd.

- *Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van compenserende/ mitigerende maatregelen is voor flora niet aan de orde.*

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Vaste verblijfplaatsen

Bomen zijn in het plangebied uitsluitend aanwezig langs de Constructieweg, aan de oostrand van het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikte holten in de aanwezige relatief jonge bomen zijn geen vaste verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het plangebied te verwachten. Bebouwing is in het plangebied uitsluitend aanwezig in de vorm van een informatiecentrum dat bestaat uit twee bouwketen. Dit informatiecentrum is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen aangezien geschikte ruimten en invliegopeningen ontbreken.

Vliegroutes en foerageergebied

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en kunnen zodoende beschermd zijn.

In het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig in de vorm van een bomenrij aan de oostzijde van het plangebied en de verschillende waterpartijen aan de randen van het plangebied. De waterpartijen die mogelijk worden gebruikt als vliegroute van soorten als Watervleermuis en Meervleermuis worden ingepast in het ontwerp zodat negatieve effecten niet aan de orde zijn. Hoewel de bomenrij langs de constructieweg mogelijk wordt gebruikt door soorten als Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis zal deze bomenrij geen onmisbare vliegroute vormen. In de directe omgeving liggen voldoende alternatieven zoals de bebouwing langs de Constructieweg.

- *Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van compenserende/ mitigerende maatregelen is ten aanzien van vleermuizen niet aan de orde.*

Overige zoogdieren

Binnen het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van de laag-beschermden zoogdiersoorten Veldmuis, Mol, Konijn, Aardmuis, Gewone bosspitsmuis, Huisspitsmuis en Bosmuis (allen FF-tabel 1) aangetoond of te verwachten. Gezien de terreinkenmerken is de strikt beschermde Waterspitsmuis niet te verwachten (zie kader).

Waterspitsmuis

Het voorkomen Waterspitsmuis beperkt zich tot rijk begroeide ruigtes, vrijwel altijd in de nabijheid van oppervlaktewater. Schoon en helder water is belangrijk vanwege de betere voedselkwaliteit. Vaak heeft zich een vegetatie ontwikkeld die kenmerkend is voor het afwezig blijven van beheer (o.a. met soorten als Pluimzegge, Moerasspirea en overblijvend Riet).

Voor genoemde aanwezige en mogelijk aanwezige algemene soorten, die onder een licht beschermingsregime vallen, geldt in deze situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9 t/m 12 uit de Flora- en faunawet. Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde.

- *Bij de planrealisatie zullen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en licht beschermde kleine zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten echter niet aan de orde.*

Schade aan de aanwezige algemene en laag-beschermde zoogdieren kan – indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat – geminimaliseerd worden door de vegetatie te verwijderen buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus). De minst schadelijke periode hiervoor is september tot december (mits vorstvrij).

3.4 Broedvogels

Ten tijde van het veldonderzoek was het vanwege het tijdstip van het jaar niet mogelijk een volledige broedvogelinventarisatie uit te voeren. Op basis van het veldbezoek in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en 'expert judgement' is echter een betrouwbare uitspraak te doen over de te verwachten soortensamenstelling.

In de bosschage aan de zuidzijde van het plangebied zijn soorten als Winterkoning, Heggenmus, Grasmus en Roodborst broedend te verwachten. In de bomenrij aan de oostzijde van het plangebied (evenwijdig aan de Constructieweg) broeden daarnaast mogelijk soorten als Vink, Houtduif en Zwarte kraai. In de oeverzones langs de watergangen zijn soorten als Kleine karekiet, Bosrietzanger, Meerkoet, Waterhoen en Wilde eend te verwachten.

In het plangebied zijn geen geschikte boomholten aanwezig voor uilen en spechten. Gezien de terreingesteldheid en ligging van het plangebied heeft het plangebied geen belangrijke functie voor weidevogels. In het plangebied broeden mogelijk wel weidevogels als Kievit en Scholekster. Genoemde soorten zijn echter uitsluitend in lage dichtheden te verwachten. Voor meer kritische weidevogels als Grutto en Tureluur is het gebied niet geschikt.

Wanneer beplanting wordt verwijderd verdwijnen mogelijk broedplaatsen van algemene vogelsoorten. De gunstige staat van instandhouding komt echter niet in gevaar, aangezien voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn in soortgelijke gebieden in de nabije omgeving.

Het is overigens niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels.

- *Er mogen geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van vogels aanwezig zijn. Versturende activiteiten, zoals het verwijderen van beplanting, graaf- en sloopwerkzaamheden, dienen daarom buiten de broedperiode –als broedseizoen wordt doorgaans de periode 15 maart tot 15 juli aangehouden¹ – te worden gestart.*

De aanlegwerkzaamheden hoeven overigens niet persé voor het broedseizoen te worden afgerond op voorwaarde is dat er geen broedgelegenheid ontstaat voor bijvoorbeeld een opportunistische soort als de Oeverwaluw. Hieronder staan enkele aanbevelingen om het gebied extra onaantrekkelijk te maken voor broedvogels:

¹ Voor het broedseizoen gelden geen wettelijke datumgrenzen. Van belang is of broedvogels aanwezig zijn, ongeacht het tijdstip van het jaar.

- creëer geen steilwanden (zoals zandhopen) waarin Oeverwaluw kan nestelen;
- verwijder voorafgaand aan het broedseizoen de aanwezige ruigte en bosschages;
- voorkom dat tijdens de werkzaamheden opgaande ruigte ontstaat.

3.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

In het plangebied zijn uitsluitend de laag beschermde Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen FF-Tabel 1) aangetoond of te verwachten. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Naar verwachting worden de oeverzones van de waterpartijen door genoemde soorten als voortplantingswater gebruikt. Daarnaast is het mogelijk dat het plangebied wordt gebruikt als overwinteringsgebied van genoemde soorten.

De strikt beschermde Poelkikker en Rugstreeppad zijn tijdens het veldonderzoek (buiten de geschikte inventarisatieperiode) niet aangetroffen. Op basis van de terreinkenmerken en beschikbare verspreidingsgegevens is Poelkikker niet te verwachten. Rugstreeppad is wel in de omgeving bekend uit o.a. eerder uitgevoerd onderzoek in IJsselmuiden (Brandhof 2006).

In de huidige situatie is het plangebied niet geschikt voor Rugstreeppad aangezien (tijdelijke) ondiepe wateren of schaars begroeide sloten met zandige oevers ontbreken. Tijdens de werkzaamheden kunnen echter wel geschikte voortplantingslocaties voor Rugstreeppad ontstaan op plaatsen waar graafwerkzaamheden verricht worden (o.a. ondiepe plassen en rijsporen). Het is zodoende aan te bevelen om te voorkomen dat dergelijke ondiepe wateren in de periode van april tot oktober aanwezig zijn.

Kwetsbaarheid amfibieën

Voortplantende amfibieën

Gedurende de voortplantingsperiode, die zich volledig afspeelt in het water, zijn amfibieën kwetsbaar. Er zijn dan eisnoeren, eiklommen en larven aanwezig. Dit speelt ongeveer in de periode tussen maart tot en met 15 augustus.

Overwinterende amfibieën

Ook in de overwinteringsperiode (half november – februari/maart), zijn amfibieën kwetsbaar. De dieren zijn dan immobiel en dus niet in staat om te vluchten. De te verwachten amfibieënsoorten (Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander) overwinteren over het algemeen op het land. Bastaardkikker overwintert in de sliblaag van watergangen.

De meest optimale periode om grond- en rooiwerkzaamheden uit te voeren is half augustus- half november.

Gezien het voorkomen van verschillende laag-beschermde amfibieën is het op basis van de zorgplicht niet gewenst werkzaamheden aan de watergangen uit te voeren in de voortplantingsperiode van genoemde soorten. Werkzaamheden aan watergangen dienen daarom bij voorkeur buiten de periode van maart tot en met 15 augustus plaats te vinden. De minst schadelijke periode voor het dempen van de watergangen is september-oktober;

Reptielen

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (RAVON, Natuurloket)

zijn deze ook niet te verwachten in het plangebied.

- *De aanvraag van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet en het verrichten van mitigerende en compenserende maatregelen is voor amfibieën en reptielen niet aan de orde. Wel wordt aanbevolen te voorkomen dat gedurende de werkzaamheden geschikte voortplantingswateren voor Rugstreeppad ontstaan.*

3.6 Vissen

In het plangebied zijn tijdens het veldonderzoek de soorten Zeelt, Tiendoornige stekelbaars, Snoek, Rietvoorn, Karper, Brasem, Pos, Kolblei, Blankvoorn, Bittervoorn en Kleine modderkruiper aangetroffen. Van genoemde soorten zijn Kleine modderkruiper (FF-tabel 2) en Bittervoorn (FF-tabel 3) beschermd volgens de Flora- en faunawet. Daarnaast is Bittervoorn opgenomen op de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vissoorten met de status 'kwetsbaar' (Ministerie van LNV, 2004). Een kaart met aangetroffen beschermde vissoorten is weergegeven in bijlage I.

Bittervoorn

Bittervoorn is uitsluitend aangetroffen in de zuidwestelijke waterpartij in het plangebied (bijlage I). Het betrof hier tien (sub)adulte en juveniele exemplaren. In tegenstelling tot de overige wateren in het plangebied is de betreffende waterpartij rijk begroeid met waterplanten. Gezien de aanwezigheid van juveniele exemplaren is het aannemelijk dat de soort zich in deze waterpartij voortplant. Dit vermoeden wordt versterkt door de aanwezigheid van zoetwatermosselen waarvan Bittervoorn bij de voortplanting afhankelijk is. Gezien de open verbinding tussen de waterpartijen aan de westzijde van het plangebied is het aannemelijk dat de soort ook in deze waterpartijen in lage dichtheden voorkomt.

Kleine modderkruiper

Kleine modderkruiper is in alle waterpartijen in het plangebied aangetroffen in relatief grote aantallen (bijlage I). Het betrof hier zowel juveniele als adulte exemplaren. Naar verwachting plant de soort zich voor in de ondiepe oeverzones van de waterpartijen.

De waterpartijen worden ingepast in het ontwerp. Wel vinden mogelijk werkzaamheden plaats aan de watergangen zoals de realisatie van een terras. Wanneer het watermilieu van de waterpartijen wordt aangetast is het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.7 Ongewervelden

In het plangebied zijn geen beschermde insectensoorten of soorten van de Rode Lijsten aangetroffen of te verwachten. Geschikte terreinkenmerken voor beschermde insecten zijn meestal beperkt tot natuurgebieden of een specifiek vegetatietype. Dergelijke biotoopcondities ontbreken binnen het plangebied.

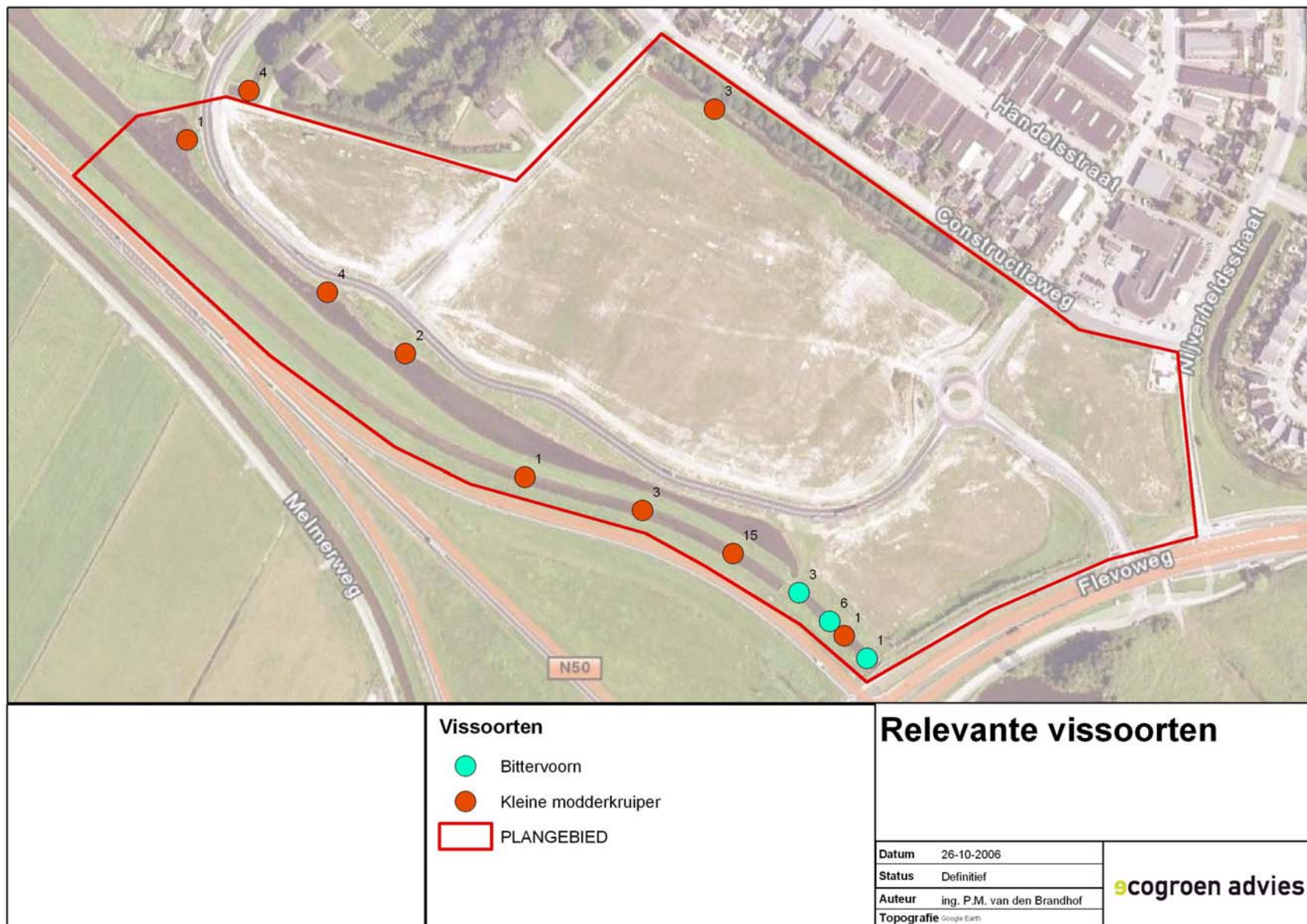
- *De aanvraag van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van mitigerende en compenserende maatregelen is hier voor insecten niet aan de orde.*

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Bode A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve & R. Zollinger (1999). *De Zoogdieren van Overijssel*. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.
- Brandhof, P.M. van den (2006). Ecologisch onderzoek woningbouwlocatie Weidestraat–Het Meer, IJsselmuiden; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 06–193. EcoGroen Advies, Zwolle.
- Broekhuizen S. *et al.* (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Stichting Uitgeverij KNNV.
- Crombaghs, B.H.J.M., Berg, N van den & A.B. Goutbeek (2002). Vissen in Overijssel. Verspreidingsatlas van zoetwatervissen in stromende en stilstaande wateren in Overijssel.
- Groenloket Provincie Overijssel (www.groenloketoverijssel.nl)
- Janssen J.A.M. & J.H.J. Schaminée (2004). *Europese Natuur in Nederland*. Soorten van de Habitatrichtlijn.
- Lange, E., P. Twisk, A. van Winden en A. Diepenbeek (1994). *Zoogdieren van West-Europa*. Uitgegeven door de KNNV.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Nöllert, A. & C. Nöllert (2001). *Amfibieëngids van Europa*. Tirion Uitgevers BV, Baarn.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna (www.minlnv.nl).
- Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- OVb (2000). *De Nederlandse Zoetwatervissen*. Een eerste kennismaking.
- Provincie Overijssel (2000). Streekplan Overijssel 2000+. Plannen voor Ruimte, Water en Milieu. Vastgesteld bij besluit van Provinciale Staten van Overijssel van 13 december 2000, nummer 44.
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl)
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 tot 2000*. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey–Nederland, Leiden.
- Sparreboom, M. (red) (1981). *De amfibieën van Nederland, België en Luxemburg*. AA Balkema, Rotterdam.

BIJLAGEN

BIJLAGE I: INVENTARISATIEKAART BESCHERMDE VISSOORTEN (MET GEVANGEN AANTAL)

BIJLAGE II: SOORTENLIJST

Soort	Terreingebruik /Aantal	Locatie	Status
> FLORA			
Zwanebloem	Oeverzones	Alle wateren	FFW-Tabel 1
> ZOOGDIEREN			
Gewone dwergvleermuis	Mogelijk foeragerend	Verspreid	FFW - Tabel 3/ HR IV
Laatvlieger	Mogelijk foeragerend	Verspreid	FFW - Tabel 3 / HR IV
Watervleermuis	Mogelijk foeragerend en/of vliegroue	Waterpartijen	FFW - Tabel 3 / HR IV
Meervleermuis	Mogelijk foeragerend en/of vliegroue	Westelijke wateren	
		Waterpartijen	FFW - Tabel 3 / HR II en IV
Veldmuis	Voortplantend	Westelijke wateren	
Mol	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Konijn	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Aardmuis	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Gewone bosspitsmuis	Voortplantend	Ruigte en boschages	FFW - Tabel 1
Huisspitsmuis	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Bosmuis	Voortplantend	Ruigte en boschages	FFW - Tabel 1
> BROEDVOGELS			
Wilde eend	Mogelijk broedend	Oeverzones	FFW - Tabel 2,3
Waterhoen	Mogelijk broedend	Oeverzones	FFW - Tabel 2,3
Meerkoet	Mogelijk broedend	Oeverzones	FFW - Tabel 2,3
Kleine karekiet	Mogelijk broedend	Riet/Oeverzones	FFW - Tabel 2,3
Bosrietzanger	Mogelijk broedend	Riet/Ruigten	FFW - Tabel 2,3
Vink	Mogelijk broedend	Opgaande beplanting	FFW - Tabel 2,3
Houtduif	Mogelijk broedend	Opgaande beplanting	FFW - Tabel 2,3
Zwarte kraai	Mogelijk broedend	Opgaande beplanting	FFW - Tabel 2,3
> AMFIBIEEN EN REPTIELEN			
Bastaardkikker	Mogelijk voortplantend	Wateren	FFW - Tabel 1 / HR V
Bruine kikker	Mogelijk voortplantend	Wateren	FFW - Tabel 1 / HR V
Gewone pad	Mogelijk voortplantend	Wateren	FFW - Tabel 1
Kleine watersalamander	Mogelijk voortplantend	Wateren	FFW - Tabel 1
> VISSSEN			
Bittervoorn	Voortplantend en overwinterend	Wateren westelijke deel van het plangebied	FFW - Tabel 3 / HR II / RL III
Kleine modderkruiper	Voortplantend en overwinterend	Verspreid in alle wateren	FFW - Tabel 2 / HR II
		Verspreid in alle wateren	
> ONGEWERVELDEN			
Dagvlinders			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst			0
Libellen			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst			0

Legenda soortenTabel:

Beschermingsregiem Flora- en faunawet (FFW):

Tabel 1: 'Algemene soorten' waarvoor veelal automatisch vrijstelling geldt;

Tabel 2: 'Overige soorten' waarvoor vrijstelling geldt, mits activiteiten voldoen aan goedgekeurde gedragscode;

Tabel 3: Soorten van Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB artikel 75 FFW, waarvoor alleen onder strikte voorwaarden vrijstelling mogelijk is.

Tijdens hun broedseizoen zijn vogels strikter beschermd (Tabel 3) dan buiten deze periode (Tabel 2)

HR II/ HR IV en HR V verwijzen naar de bijlagen uit de Europese Habitatrichtlijn

RL 0 t/m RL 4 verwijzen naar de status op de Rode lijst:

0= Verdwenen; 1= Ernstig bedreigd; 2= Bedreigd; 3= Kwetsbaar; 4= Gevoelig

BIJLAGE III: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Met de Flora- en faunawet (Ffwet) is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. Doordat het verkrijgen van ontheffing en vrijstelling slechts mogelijk was onder bepaalde voorwaarden, werd de Flora- en faunawet na de inwerkingtreding al snel als belemmerend ervaren in het maatschappelijke verkeer. De belemmerende factoren werden met name veroorzaakt, door het afwegingskader, dat ook voor zeer algemeen voorkomende soorten gold als b.v. Mol, Veldmuis, Bosmuis en Konijn. Dit zorgde voor onnodige belemmeringen van werkzaamheden en veel administratieve lastendruk.

Vanaf 23 februari 2005 is een wetwijziging van kracht geworden waarbij de mogelijkheden verruimd zijn voor het verlenen van ontheffing/ vrijstelling van de verbodsbepalingen in het kader van de Ffwet. Dit geldt met name voor de algemeen voorkomende soorten.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Ffwet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De Ffwet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de Ffwet. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader). In hoeverre de verbodsbepalingen van toepassing zijn is afhankelijk van het beschermingsregime waartoe de soort behoort.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Art. 8:	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onttwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11:	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12:	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Drie beschermingsregimes planten- en diersoorten

Met ingang van het wijzigingsbesluit artikel 75 zijn drie verschillende beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. In alle gevallen is onverminderd de zorgplicht van toepassing:

'Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of na te laten.'

Tabel 1 'Algemene soorten'

Onder deze groep vallen o.a. alle algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en vaatplanten (in totaal 43 soorten). Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 2 'Overige soorten (gedragscode)'

Onder deze groep vallen een aantal minder algemene soorten (in totaal 101) en vogels. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een gedragscode. De gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring door de minister van LNV. De gedragscode geeft richtlijnen aan om schade aan de soort te voorkomen of te minimaliseren (Artikel 16c wijzigingsbesluit).

Voorheen was nooit vrijstelling mogelijk voor van nature voorkomende vogelsoorten. Nu kan alleen vrijstelling verkregen worden indien:

- sprake is van belang a) t/m d);
- sprake is van onopzettelijk verstoren (artikel 10) in geval van bij de wet genoemde belangen, en er geen wezenlijke invloed (significante effecten) is;
- In geval van belang g), behalve in de periode 15 maart-15 juli.

Tabel 3 'Soorten van Bijlage I AMvB Artikel 75 / soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV'

Onder de eerste groep vallen met name soorten die een kwetsbare status hebben (in totaal 37 soorten) en vogels (in geval niet gewerkt wordt met een gedragscode). Ze hebben een vergelijkbare bescherming als soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV.

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, is voor deze soorten ontheffing van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet altijd noodzakelijk. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang²;
2. er is geen alternatief;
3. de activiteiten doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De laatste twee criteria worden in het wijzigingsbesluit samengevat als 'zorgvuldig handelen', waarbij elke vorm van schade aan de soort voorkomen moet worden. Aan alle drie criteria moet gelijktijdig voldaan worden.

Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, is het niet mogelijk voor artikel 10 van de Ffwet een ontheffing te verkrijgen. Voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 geldt wel een vrijstelling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd³. Voor Rodelijst-soorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

2 a) de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; b) de bescherming van flora en fauna; c) de veiligheid van het luchtverkeer; d) de volksgezondheid of openbare veiligheid; e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren; g) belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort; h) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw; i) bestendig gebruik; j) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

³ Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRC/JZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www9.minlnv.nl 'thema Natuurwetgeving'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.